الغاشية سُورة ގެ މާނަ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُورة الغاشية — އާޔަތުގެ ޢަދަދު (٢٦)

هَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلۡغَٰشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٍ خَٰشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٞ نَّاصِبَةٞ ﴿٣﴾ تَصۡلَىٰ نَارًا حَامِيَةٗ ﴿٤﴾ تُسۡقَىٰ مِنۡ عَيۡنٍ ءَانِيَةٖ ﴿٥﴾ لَّيۡسَ لَهُمۡ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٖ ﴿٦﴾ لَّا يُسۡمِنُ وَلَا يُغۡنِي مِن جُوعٖ ﴿٧﴾ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ نَّاعِمَةٞ ﴿٨﴾ لِّسَعۡيِهَا رَاضِيَةٞ ﴿٩﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ﴿١٠﴾ لَّا تَسۡمَعُ فِيهَا لَٰغِيَةٗ ﴿١١﴾

ތަރުޖަމާ

هَلۡ أَتَىٰكَ (އޭ رَسُول الله އެވެ.!) ކަލޭގެފާނުގެ އަރިހަށް އަތުވެއްޖެތޯއެވެ؟ ނުވަތަ ހަމަކަށަވަރުން އަތުވެއްޖެއެވެ. حَدِيثُ ٱلۡغَٰشِيَةِ ﴿١﴾ غَاشِيَة ވާހަކަ:(ޤިޔާމަތް ދުވަހުގެ ވާހަކަ) وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٍ އެދުވަހުން މޫނު ތަކެއްވާނެއެވެ. (ކާފިރުންގެ ފިރިހެނުންނެވެ.) خَٰشِعَةٌ ﴿٢﴾ ދެރަވެ ފުރައްސާރަވެގެން. عَامِلَةٞ نَّاصِبَةٞ ﴿٣﴾ މަސައްކަތް ކޮށްކޮށް ވަރުބަލިވެގެން. تَصۡلَىٰ ނާރާ ވަދެވޭނެއެވެ. نَارًا حَامِيَةٗ ﴿٤﴾ ހޫނު ގަދަވެގެންވާ ނަރަކައަށް- އަލިފާނަށް تُسۡقَىٰ އެފަރާތަށް ބޯންދެވޭނެއެވެ. مِنۡ عَيۡنٍ ءَانِيَةٖ ﴿٥﴾ ހޫނުކަން ދެން އިތުރު ދަރަޖައަށް ނުވެވަރަށް ހޫނުގަދަވެގެންވާ ފެނުގެ ކަރުނުން. لَّيۡسَ لَهُمۡ طَعَامٌ އެމީހުންނަށް ކާއެއްޗެއް ނުވެއެވެ. إِلَّا مِن ضَرِيعٖ ﴿٦﴾ ގަހެއްގެ ކަށި ދޮންވީ لَّا يُسۡمِنُ وَلَا يُغۡنِي އެކަށީން މީހާގެ ބޭނުން ހަމަ ނުކުރާނެއެވެ. އަދި ފެންގަޔަށް ނުފުދޭނެއެވެ. مِن جُوعٖ ﴿٧﴾ ބަނޑުހައި ކުރުމުގެ އެއްވެސް ކަމެއްވެސް وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ އެދުވަހުން މޫނު ތަކެއް ވާނެއެވެ. (އެ މުއުމިނުންގެ ފިރިހެނުންނެވެ.) نَّاعِمَةٞ ﴿٨﴾ ނިޢުމަތް ލިބިގެން ސަލާމަތް އާވެގެން لِّسَعۡيِهَا رَاضِيَةٞ ﴿٩﴾ އެމީ ދުނިޔޭގައި ކުރި ޢަމަލަކަށް ރުހިވެގެން ވާނެ. فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ﴿١٠﴾ އެމީ މަތިވެރިވެގެންވާ ސުވަރުގެއެއްގައެވެ. لَّا تَسۡمَعُ فِيهَا އެމީ އެތާގައި ނުއަހާނެއެވެ. لَٰغِيَةٗ ﴿١١﴾ އެއްވެސް ބޭކާރު ބަސްތައް ވާހަކައެއް

إجْمَالِي މާނަ

(١) (އޭ رَسُول الله އެވެ.!) غَشِيَة އެވެ ކިޔުނު ޤިޔާމަތްދުވަހުގެ ވާހަކަ ހަމަކަށަވަރުން ކަލޭގެފާނަށް އަރިހަށް އަތުވެއްޖެއެވެ. (ނުވަތަ އެވާހަކަ އަތުވެއްޖެ ތޯއެވެ.؟)

(٢) އެދުވަހުން ބައެއް މޫނުތަކުގެ ވިރުނާވެ ދެރަވެ ފުރަކިވެގެންނެވެ. ހިތާމައިގައެވެ.

(٣) އެނާ އުފާވުމާނާ ދިނީ ކޮށްތަދުކޮށުގައި ކަސްތަވުފާތަކުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ވަރުބަލިވެފައެވެ. (ނުވަތަ އެނާ ދުނިޔޭގައި ވަރުބަލިވާނުދުން ކުރި މަސައްކަތްތަކުގެ އެއްވެސް ހެޔޮކަމެއް ނެތި ފުރަކިވެފައެވެ.) އެއީ ނުބައި ނުލަފާ މީހުންނެވެ.

(٤) އެނާ ހުނުވެގެންވާ އަލިފާނަކަށް ވަދެއްނެއެވެ. އަދި އެއާއެކު

(٥) ހުނުކަން ނިހާއަތަށް ގޮސްފައިވާ އެނގު ހުނު ފެނުގެ ކެތަލަން އޭނާއަށް ބޯންދެވޭނެއެވެ.

(٦) އެމީހުންނަށް ޤިޔާމަތްދުވަހުން ކާނާ ހުންނާނީ ضَرِيع ކިޔާ ކަށި ގަނޑު އުނގަޅުއްޓުނާއަށް ނުވެއެވެ. (އެއީ شبرق ކިޔާ ޗޮކަށި ހިކިފައިވާ ކިޔާ ނަމެކެވެ.)

(٧) (އެކަށި އެމީހުންކާނެއެވެ.) އަދިއެކަމުގަކަން އެމީހުގެ ހަށިތަކަށްއެއްވެސް ފައިދާއެއްނުކުރާނެއެވެ. އަދި ބަޑުހަނަމުއްނުކަމުގެ އެއްވެސްކަމެއް އެއިން ފުއްދައި ނުދޭނެއެވެ.

(٨) އަދި ޤިޔާމަތްދުވަހުން ހެޔޮބައިމީހުންތަކުގެ ވޭހަން މޫނު ނިޢުމަތުގެ ދިސްކަފާއި ބޮޑުކަމުން އުފާވެރިވެ މޫނުތައް ތަޢާތެވެފައެވެ.

(٩) އެމީހުން ދުނިޔޭގައި ކުރި ހެޔޮ ޢަމަލުތަކަށް ރުހިވެގެންނެވެ. އެބަޔަކީ الله އެމީހުންނަށް ރިޒުގީ ދޭމުއްދަތުގެ ސަވާބުން މޫނުތައް އަލިވެ އުފާވެގެންނެވެ.

(١٠) އެމީހުން ހުންނާނީ މަތިވެރިވެގެންވާ ސުވަރުގެތަކުގައެވެ.

(١١) އެތަނުގައި އެމީހުން އެއްވެސް بَاطِلُ އަދި ބޭކާރުވާހަކަތައް އަޑުނާހާނެއެވެ.

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾ أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى ٱلْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى ٱلْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى ٱلْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَّسْتَ عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَآ إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُم ﴿٢٦﴾

ތަރުޖަމާ

فِيهَا އެތަނުގައި ވެއެވެ. عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ ދުވިދުވި ހުންނަ ފެނެއް فِيهَا އަދި އެތަނުގައި ވެއެވެ. سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ އުފުލިފައިވާ އެނދުތައް وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ ބަހައްޓިފައިވާ ބޯކުރި އަދި ތަށިތަކެއް وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ ބަރިބަރިއަށް ސަފުސަފަށް ބަހައްޓިފައިވާ ބާލީސް ތަކެއް وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾ ފަތުރާފައިވާ ގޮދަޑިގެ ފަރުދާތަކެއް أَ فَلَا يَنظُرُونَ އެމީހުން ފަހެ ވިސްނާ ފިކުރުކޮށް ބަލައިނުލަނީ ހެއްޔެވެ؟ إِلَى ٱلْإِبِلِ ޖަމަލަށް كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ އެޖަމަލު ހެއްދެވިފައިވާ ގޮތް ކޮންގޮތަކަށްތޯއާއި وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ އަދި އުޑުން (ވިސްނާ ފިކުރުކޮށް ބަލައިނުލަނީ ހެއްޔެވެ؟.) كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ އެ އުޑު އުފުލިފައިވާ ގޮތް ކޮންގޮތަކަށްތޯއާއި وَإِلَى ٱلْجِبَالِ އަދި ފަރުބަދަތަކަށް (ވިސްނާ ފިކުރުކޮށް ނުބަލަނީ ހެއްޔެވެ؟.) كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ އެ ފަރުބަދަ ބިންގަނޑުގައި ހަރުކޮށްލެވިފައިވާ ގޮތް ކޮންގޮތަކަށްތޯއާއި وَإِلَى ٱلْأَرْضِ އަދި ބިމަށް (ވިސްނާ ފިކުރުކޮށްބަލައިނުލަނީ ހެއްޔެވެ.؟) كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ އެބިން ފަތުރުވިފައިވާ ގޮތް ކޮންގޮތަކަށްތޯއެވެ. فَذَكِّرْ ފަހެ ކަލޭގެފާނު وَعْظُ އާއި نَصِيحة ދެއްވުމަށް ހަރަކާތްތެރިވެވަޑައިގަންނަވާށެވެ.! إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ ހަމައެކަނި ކަލޭގެފާނަކީ وَعْظُ އާއި نَصِيحة ދެއްވުމަށް ހަރަކާތްތެރިވެވަޑައިގަންނަވާ ބޭކަލެކެވެ. لَّسْتَ ކަލޭގެފާނަކީ އެމީހުންގެ މައްޗަށް ބާރުވެރިވެވޮޑިގެންވާ ބޭކަލެއް ނޫނެވެ. عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ އެމީހުންގެ މައްޗަށް ގަދަބާރުން ބާރުވެރިވާ ބޭކަލެއް ނޫނެވެ إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَعْظُ އާއި نَصِيحة ނުއަހާ ފުރަގަސްދީފައި ހަރުކަށިވެގެންވާ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ އަދި އެމީހަކު ކާފިރުވީ فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ފަހެ އެމީހަކަށް الله ޢަޛާބު ދެއްވާނެއެވެ. ٱلْعَذَابَ ٱلْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ އެންމެ ބޮޑުވެގެންވާ ޢަޛާބު إِنَّ إِلَيْنَآ إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ހަމަކަށަވަރުން އެމީހުން އެނބުރި އަންނަނީވެސް ހަމައެކަނި ތިމަންރަސްކަލާނގެ حَضْرَةُ އަށެވެ. ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا ދެންހަމަ ތިމަން ރަސްކަލާނގެއަށް خَاصّ ވެގެންވެއެވެ. ﴿٢٦﴾ حِسَابَهُم އެމީހުންގެ ހިސާބު ބެއްލެވުން

إِجْمَالِي މާނަ

(١٢) އެސޮވަރުތަކުގައި ދުވިދުވި ހިނގާ އާރުތަކެއްވެއެވެ.

(١٣) އަދި އެތާ އުސްވެގެންވާ އެނދުގަނޑުތަކެއްވެއެވެ. (މަތިވެގެންވާ ފަރާތްތަކުގައި ތިބޭނޭ ތަނެއްގައި މަތިވެގެންވާ حُوْرَ العِين އަންހެނުންނާއި އެކުގައެވެ.)

(١٤) އަދި އެތަނގައި ބޭނުންކުރަނީ ބޮއިމަށް ބައްޓަންވެގެންވާ ތަށިތައްވެއެވެ.

(١٥) އަދި އެސޮވަރުތަކުގައި ސަފުސަފުކޮށް ތަރުތީބުކުރެވިފައިވާ ބާލީސްތަކެއް ކަންކަންމަތިވެއެވެ

(١٦) އަދި މަހުމަލުދަފުރާތަކެއް އެތާ ފަތުރާލެވިފައިވެއެވެ.

(١٧) އެކާފިރުންގެ މީހުން ޖަމަލުއަށް ބަލައިނުލަނީ ކޮންފަދައަކުން ހެއްދެވިކަމެއް ފިލުވުމަށް ނުހަދަނީބާވައެވެ؟. އޭޖަމަލު ހެއްދެވި މަތިވެރި މާތްاللهގެ ޤުދުރަތާއި ޤުދުރަތުގެ ފިލުވުމަށް އިބްރަތް ހާސިލު ނުކުރަނީ ބާވައެވެ.؟

(١٨) އަދި އުޑަށް އެމީހުން ނުބަލަނީ ކީއްވެގެންބާވައެވެ؟.އެއްވެސް ތަނބެއް ނެތި އެއުޑު އުފުލިފައި ވާގޮތައްމީދުމު ވިސްނާ ފިކުރުކުރަނީ ކީއްވެގެންބާވައެވެ؟

(١٩) އަދި ފަރުބަދަތަކަށް އެމީހުން ނުބަލަނީ ކީއްވެގެންބާވައެވެ؟. އެތަކެތި ބިމުގައި ހަރުކޮށްލެވިފައިވާ ގޮތައްމީދުމު އެމީހުން ވިސްނާފިކުރު ނުކުރަނީބާވައެވެ.؟

(٢٠) އަދި ބިމަށް އެމީހުންނުބަލައިނުލަނީބާވައެވެ؟. އެބިން ފަތުރައިވާގޮތައްމީދުމު އެމީހުން ވިސްނާ ފިކުރުކޮށް ނުލަނީބާވައެވެ.؟ ފަހުމީވެކަހަލަ އެމީހުން ވިސްނާހަދައިނަމަ އެތަކެތި އުފެއްދެވި ބާރުވެރިކަން ގެއްލިވި الله އަކީ އެމީހުން މަރުވުމަށްފަހު ދިރުއްވައި ދެވަނަފަހަރަށް مَحْشَرُ އަށް ގެނެސް އެމީހުން އުޅުއްވާނެ ކަލާނގެ ކަމަށް އެގޭނެވެ.

(٢١) (އޭ رَسُولُ الله !) ފަހެ ކަލޭގެފާނު އެމީހުންނަށް ވަޢުޡު نَصِيْحَة ދެއްވާ ހަނދާންކޮށްދެއްވާށެވެ. ހަމަކަނޑައަޅާ ކަލޭގެފާނީ وَعْظُ نَصِيْحَة ދެއްވާ ހަނދާންކޮށްދެއްވާ ރަސޫލުއާ ބާކަލޭގެއެވެ.

(٢٢) އަދިއެމީހުން އީމާންކަމުވުމުގެ މައްޗަށް މަޖުބޫރު ކުރައްވާނޭބާކަލޭގެފާނު ކަލޭގެއި ކަލޭގެފާނު ނޫނެވެ.

(٢٣) އެކަމަކު وَعْظُ نَصِيْحَة އަށް ފުރަގަސްދީ ކުފުރުވެރިވީ ކާފިރުވީމީހާ ގެންގުޅެވެ.

(٢٤) ފަހެ އެފަދަމީހުންނަށް ބޮޑުވެގެންވާ އަޒާބު الله ދެއްވާނެއެވެ. އެއީ قِيَامَة ދުވަހުންނެވެ.

(٢٥) ހަމަކަށަވަރުން އެމީހުން އެނބުރިއަތުވެނީ މިއަށްރަސްކަލާނގެ حَضْرَةُ އަށެވެ.

(٢٦) ދެން އަދިއެމީހުންގެ ހިސާބު ބެއްލެވުމެވެ ހުށްޓާނީ ހަމައިމަށް ރަސްކަލާނގެއަށެވެ.